

A mentorképzés minőségbiztosításának konceptiója

M. NÁDASI MÁRIA

SZIVÁK JUDIT

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1. A mentorképzés minőségbiztosításának célja

A mentorképzés minőségbiztosításának célja azoknak a garanciáknak a biztosítása, melyek támogatják a modern pedagógiai kihívásokra reagálni tudó, eredményes munkára és folyamatos szakmai fejlődésre képes mentor pedagógusok képzését. Ennek érdekében a mentorképzési program teljes ciklusát a tanulási eredmény alapú megközelítés jellemzi. Mindezt összhangba kell hozni az országos képzési és kimeneti követelményekkel (KKK), az intézményi sajátosságokat tükröző speciális elvárásokkal és a készülő kari minőségbiztosítási kézikönyv cél és eszközszerével.

A mentorképzés minőségbiztosítása támogatja a:

- ≈ A mentori feladatok elvégzéséhez szükséges kompetenciák fejlesztését
- ≈ A reflexión alapuló folyamatos szakmai fejlődés igényének kialakítását
- ≈ A mentorképzési programban érintettek elégedettségének növelését

2. A mentorképzés minőségbiztosításához kötődő alapelvek

- ≈ A mentorképzés minőségbiztosításának koncepciója a képzési program fejlődését (az önreflexió, korrekció, fejlesztő tevékenységet) helyezi a középpontba.
- ≈ A folyamatos formálódás, fejlődés a képzésben érintett kulcsszereplők interakciójában történik.
- ≈ A minőség értelmezése során a tanulási eredményekből, a képzés végén elvárt mentori kompetenciákból indul ki
- ≈ A mentorképzési programot, a folyamatos szakmai fejlődés, azaz az élethosszig tartó tanulás részeként értelmezi.
- ≈ A mentorképzési program alapelve a gyakorlat innovatív, szintetizáló jellege.

3. Bemenet, kontextus

A bemeneti kritériumok között jelennek meg mindazok a feltételek, amelyek a minőségfejlesztéshez – és ezen keresztül a program folyamatos jobbításához – elengedhetetlenek, vagy a megvalósulás esélyét növelik.

A képzési program felépítése, az elemek közti szinergia biztosítása:

minőségcél:

A képzési programot alkotó tantárgyak, kompetenciafejlesztő tartalmak azonos szemléleti, módszertani rendező elvek szerint építkezzenek, melyek az alapelvekhez kötődnek.

a cél megvalósítása érdekében :

- ≈ A közös célok, tartalmi és módszertani kapcsolódások tisztázása minden képzési ciklus elején megtörténik a képzésben szereplő oktatók, gyakorlóléhelyek között
- ≈ A képzési program továbbtervezése során áttekintésre kerül, hogy az egyes képzésterületek, modulok, kurzusok miként járulnak hozzá a program egésze által elérni kívánt tanulási eredményekhez. (lásd kompetencia mátrix)

A képzési program tartalma:

Minőségcél:

A korszerű kurrikulum megközelítéseknek (kurrikulum dizájn) megfelelően a tartalomnak az elvárt tanulási eredmények elérését kell szolgálnia.

A cél megvalósítása érdekében a tartalom áttekintésére kerül sor évente az alábbi kérdések mentén:

- ≈ a tartalmak kellően korszerűek, naprakészek-e?
- ≈ Milyen módon kerül a tartalom feldolgozásra? Hozzájárul-e, és milyen módon az elvárt tanulási eredményekhez?
- ≈ Rendszeres, tudatos visszatekintést és reflexiót biztosít-e a személyes szakmai fejlődés érdekében?
- ≈ Él-e az iskolai gyakorló helyekkel fenntartott, szerződésben rögzített kapcsolatokban rejlő szakmai lehetőségekkel?
- ≈ Értékeli-e a folyamatos fejlődést, törekszik-e a fejlesztő és szummatív értékelési elemek optimális arányára?
- ≈ Hozzásegít-e tanulási eredmények alapú tanulási és értékelési stratégiákhoz?

Szervezeti és vezetési feltételek

Minőségcél:

A mentorképzés vezetése és résztvevőinek együttműködése biztosítja a képzés tanulási eredményeinek elérését.

- ≈ A cél megvalósítása érdekében:
- ≈ a képzési program vezetése, ezen belül a programfelelősi munka (kompetencia és hatásköri szempontból is) jól definiált,
- ≈ a képzési program stábja szakmai közösségként működik,
- ≈ az oktatók felkérése az előző képzési ciklus hallgatóinak visszajelzései és az oktatóval való szakmai megbeszélés alapján módosulhat.

A folyamatok

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A **folyamatok** rész összegzi azokat a tevékenységsorokat, amelyek többek között azokat a tanulási utakat segítik kiválasztani, amelyek a képzési program eredményességéhez, a kitűzött tanulási eredményekhez, végső soron a minőségcélok eléréséhez vezetnek. A folyamatok kiszámíthatósága a minőségfejlesztés, ezen keresztül a képzés eredményessége számára kulcsfontosságú.

A mentorjelöltek minőségi tanulását segítő folyamatok

Minőségcél:

Annak folyamatos vizsgálata, hogy hogyan lehet olyan tanulási tevékenységeket szervezni, támogatni, amelyek révén a mentorjelöltek kompetenciái fejlődnek. Ilyen értelemben a tanulás támogatása nemcsak alapfolyamat, hanem olyan kulcsfolyamat, ami közvetlenül befolyásolja a képzési program eredményességét. A mentorjelöltek tanulástámogatásának minőségfejlesztése kapcsán a következő részfolyamatokat, tevékenységeket azonosítottuk, emeltük ki:

- ≈ a szakmai fejlődés támogatása
- ≈ a képzés elméleti és gyakorlati folyamatainak integrálása

A hallgatók és az elvárt tanulási eredmények értelmezését segítő folyamatok

A cél megvalósítása érdekében:

- ≈ tervezetten biztosítjuk a hallgatók tájékoztatását a képzés elején és folyamatában egyaránt
- ≈ a képzés bevezető szakaszában sor kerül a hallgatói célok és elvárások tisztázására
- ≈ a mentorálási gyakorlat kapcsán egyéni fejlődési célok tisztázására kerül sor
- ≈ a képzés része:
 - a mentor szakmán belül a reflexió szerepének rendszeres újraértelmezése, kommunikáció a reflexió szerepéről a hallgatók és oktatók körében
 - a mentorjelöltek fejlődéséről tanúskodó bizonyítékok rendszeres gyűjtése
 - a tanulási eredmények folyamatok nyomon követése, közös értelmezése
 - a portfólió fejlesztő értékelése (a képzés alatt két alkalommal)
 - a kilépő cédulák rendszere (minden képzési alkalom kapcsán)

A tanulás személyre szabott támogatásának folyamatai

A cél megvalósítása érdekében :

- ≈ a képzés bevezető szakaszában sor kerül az előzetes tudás, nézetek feltárására, azok tudatosítására

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- ≈ a képzés során önálló tantárgy keretében zajlik a nézetek tudatosítása, a tanulási-fejlődési folyamat tudatos reflektálása
- ≈ az egyéni tanulási igények jelzőrendszere (kilépőcédulák) alapján egyéni tanulási feladatok, részvétel formáit biztosítjuk
- ≈ a személyre szóló visszajelzések rendszerét működtetjük (portfólió fejlesztő értékelése, visszajelzés a reflektív naplóról)
- ≈ a mentorálási gyakorlatot csoportos és személyes szupervízió támogatja
- ≈ online tájékoztató, tanulási felületet működtetünk
 - Az ELTE PPK-n, a mentorképzés keretében tanulástámogató rendszerként egy Moodle alapú eLearninges keretrendszer használunk, amely a <http://www.iskolapad.hu> címen érhető el. A keretrendszerhez minden hallgatónak és oktatónak egyéni hozzáférése van, amellyel be tud lépni a felületre.
 - A mentorképzéshez kapcsolódóan, az egyes tanítási alkalmakat, kontaktórákat követően úgynevezett kilépőcédulákat kérünk a hallgatóktól. A kilépőcédulák olyan, az órához kapcsolódó rövid reflexiók, amelyekben a hallgatók, a foglalkozások után 1-1 szöveges dokumentumban (terjedelem: kb. 10-15 mondat) összegzik a foglalkozás alapján kialakult tapasztalataikat, élményeiket, véleményüket (érzések, gondolatok, kérdések). Ezen a felületen jelenhetnek meg a tanulást támogató tartalmak is.

A képzés elméleti és gyakorlati területeinek integrálása

A cél megvalósítása érdekében:

- ≈ A képzés eredményessége érdekében az elméleti és gyakorlati képzési részek rendszeres összehangolása történik a tervezés és a szervezés szakaszában egyaránt a gyakorlóiskolai partnerrel, a mentorálási gyakorlatban résztvevő intézményekkel
- ≈ A képzési programban szereplő elméleti és gyakorlati tárgyak közti tartalmi és tevékenységekre vonatkozó koherenciát biztosítjuk, különös tekintettel a mentorálási gyakorlat és a gyakorlatot kísérő elméleti kurzusok kapcsán
- ≈ A gyakorlatokhoz a tapasztalatok elmélethez történő kapcsolódását elősegítő reflektív megbeszélés kapcsolódnak
- ≈ A gyakorlatok során a résztvevő hallgatók szakmai tanulóközösséggé válását támogató megoldásokat alkalmazunk (reflektív segítő párok)

Kimenetek, eredmények

A **kimenetek, eredmények** a bemeneti feltételek, és az elindított folyamatok hatására elért eredmények megismerésére, **értékelésére, helyezi** a hangsúlyt

Minőségcél:

A képzés sikerességének, a tanulási eredményeknek adatokon, a résztvevők véleményén alapuló vizsgálata annak érdekében, hogy a képzési program folyamatos felülvizsgálata, fejlesztése számára minél differenciáltabb információkkal szolgáljon.

A cél megvalósítása érdekében alkalmazzuk:

- ≈ a hagyományos értékelési módokat (szóbeli és írásbeli vizsga, gyakorlati jegy)
- ≈ a fejlődési portfóliót
- ≈ az egyes kurzusok hoz kötődő produktumok fejlesztő értékelését
- ≈ a nyilvános záróvizsgát minden hallgató jelenlétével
- ≈ a képzés egészét értékelő esszé írását a hallgatók részéről
- ≈ fókuszcsoporthoz interjú a hallgatói elégedettségről
- ≈ írásos kikérdezést az oktatói elégedettségről
- ≈ a fenti értékelési formákból származó adatok folyamatos gyűjtését és feldolgozását

Hallgatói elégedettség

A hallgatói elégedettség megismerése, értékelése vonatkozik:

- ≈ a képzési program tartalmára
- ≈ a képzési program tanulási-tanítási folyamataira, módszereire
- ≈ a mentorkompetenciák fejlődéséhez, a szakmai fejlődéshez kapott támogatásra
- ≈ intézményi infrastruktúrára
- ≈ oktatók teljesítményére
- ≈ intézményi, tanulmányi adminisztrációra, oktatásszervezésre

Oktatói elégedettség

Az oktatói elégedettség megismerése, értékelése vonatkozik:

- ≈ a hallgatók felkészültségére, teljesítményére
- ≈ szervezeti működésre, képzésen belüli oktatói együttműködésre, a program vezetésére
- ≈ a képzési program fejlesztésére, működésére, eredményességére
- ≈ saját oktatói-kutatói munkára
- ≈ az oktatói munka támogatottságára
- ≈ intézményi infrastruktúrára
- ≈ oktatásszervezésre

Visszacsatolás

A **visszacsatolás** a minőségcélok és az elért eredmények összevetéséből adódó korrekciós szükséglet meghatározására irányul. A korrekciós, fejlesztő **mozzanat** mutat rá arra, hogy mely

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

területeken van szükség a bemeneti feltételek és a folyamatok javítására, vagy akár a minőségcélok pontosítására.

Minőségcél:

A tanulási eredményekről, a hallgatói és oktatói elégedettségmérés adataiból származó információk rendszeres becsatornázása a következő képzési ciklus fejlesztési és tervezési döntéseibe.

A cél megvalósítása érdekében alkalmazzuk:

- ≈ félévenként kurzusleírások értékelését és korrekcióját
- ≈ a hallgatókkal való munka szakaszonkénti értékelését, amely lehetővé teszi, hogy az általuk adott visszajelzésekre reagáló korrekciós lépések pozitív hatásait ők maguk is élvezhessék,
- ≈ A portfólió, az értékelések és elégedettségvizsgálatok, hallgatói, oktatói visszajelzések rendszeres gyűjtését, feldolgozását, becsatornázását
- ≈ Az oktatók egymás közti visszajelzését támogató folyamatokat: kölcsönös visszajelzések a kurzusok tartására, tervezésére, értékelésére; teamoktatás; mentorálás; az oktatási tapasztalatok közös reflexiója, rendszeres esetszbeszélések

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kompetencia táblázat 1. év

	Karrierkiválóság az iskolában	Alkoholfogyasztás, bulizás, dohányzás, magatartásjavítás	A tanársegéd felismerés, felkészítése	A tanársegéd felismerés, felkészítése	Az inkluzív pedagógiája	A tanársegéd felismerés, felkészítése	Értékek világa	A pedagógiai értékelés	Adaptív tanár az iskolában	Életkori krízisek	Alternatív iskolák	Szendőskor pszich.	Elsőlélek	Gyermekvédelem	A név, okl. int. mint szervezet	Oktatási intézmények hatékonyasága
1. Felkészültség tanácsadóra	X			X												
2. Fiatal felnőttek pszichológiája							X		X		X	X				
3. Tanári pályakezdetés, pályafejlesztés																X
4. A tanári pálya																

Kompetencia táblázat 2. év

	A TK aktuális kérdésfelvetésével	A közoktató mentor kompetenciái	A mentorok feladatára	Ifjúságszociológiával	Tanácsadás a közoktató mentorok számára	Portfólió	Reflexió	Az osztályfőnöki munka	A tanári váltás folyamata I-II-III.	Az iskolai fogynemű kérdés	Kooperatív/Idő	Óratervezés	Szövegrészes, azonosítók	Szociális és Alkalmazás	Az együtthozzászólás kérdésével
1. Felkészültség tanácsadásra			X		X		X								
2. Fiatal felnőttek															

ENYI 2020

inó
ociális

ÉTÉS A JÖVŐBE